

Útvistunarstefna Íslenska lífeyrissjóðsins

Október 2023

1. Markmið og gildissvið

Stefna þessi fjallar um þau atriði sem gæta þarf að við útvistun verkefna og þjónustu hjá Íslenska lífeyrissjóðnum (hér eftir einnig nefndur lífeyrissjóðurinn). Stefnan tekur mið af leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 6/2014, um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum, leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2019, vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila og lögum nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerðum sem byggja á lögum.

Útvistunarstefnan gildir um útvistun verkefna og þjónustu í starfsemi Íslenska lífeyrissjóðsins. Markmið stefnunnar er að setja ramma um útvistunarsamninga og þau grunnsjónarmið sem skulu lögð til grundvallar varðandi form og efni slíkra samninga.

2. Hugtök og skilgreiningar

Í stefnu þessari merkir:

Útvistun: Samningur milli Íslenska lífeyrissjóðsins og þriðja aðila (útvistunaraðila) um að útvistunaraðili taki að sér verkefni eða þjónustu sem almennt falla innan verksviðs lífeyrissjóðsins.

Útvistunaraðili: Sá sem veitir þjónustu, aðstöðu eða sinnir verkefnum fyrir hönd Íslenska lífeyrissjóðsins.

Mikilvæg verkefni:

1. Lykilstarfssvið lífeyrissjóðsins: eignastýring, áhættustýring, innri endurskoðun, regluvarsla, starfsemi tryggingastærðfræðings, innheimta iðgjalda, bókhald, réttindaútreikningur og útgreiðsla lífeyris.
2. Önnur verkefni sem eru þess eðlis að veikleikar eða mistök við rækslu þeirra gætu haft alvarlegar afleiðingar fyrir möguleika lífeyrissjóðsins til þess að uppfylla skyldur sínar skv. lögum, reglugerðum, reglum eða öðrum viðmiðum sem um starfsemina gilda og/eða hafa áhrif á möguleika lífeyrissjóðsins til að halda áfram starfsemi.
3. Önnur starfsemi sem krefst starfsleyfis Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands (hér eftir Fjármálaeftirlitið).
4. Verkefni sem hafa veruleg áhrif á áhættustýringu lífeyrissjóðsins.

Keðjuútvistun: Þegar útvistunaraðili útvistar verkefnum áfram, í heild eða að hluta, til þriðja aðila.

3. Takmarkanir á útvistun

Við útvistun skal lagt til grundvallar að útvistunarsamningar mega ekki:

- fela í sér að stjórn lífeyrissjóðsins framselji öðrum þá ábyrgð sem hún ber samkvæmt lögum;
- fela í sér útvistun nema sá aðili hafi gert viðeigandi ráðstafanir til að takmarka hugsanlega hagsmunaaðreksstra.
- rýra eða grafa undan þeim kröfum sem Íslenski lífeyrissjóðurinn þarf að fullnægja lögum samkvæmt eða afnema eða breyta þeim skilyrðum sem starfsleyfi Íslenska lífeyrissjóðsins byggist á.
- fela í sér útvistun verkefna sem lúta að grundvallar stjórnunarþáttum í rekstri lífeyrissjóðsins en með grundvallar stjórnunarþáttum er m.a. átt við mörkun áhættustefnu, áhættuvilja og áhættuþolmarka.

- fela í sér útvistun stjórnunarverkefna, s.s. stefnumörkun og reglusetningu lífeyrissjóðsins m.t.t. áhættusniðs og áhættustýringar, eftirlitshlutverki stjórnar og endanlegri ábyrgð gagnvart viðskiptavinum og eftirlitsaðilum.
- fela í sér útvistun á starfsemi sem háð er starfsleyfi frá Fjármálaeftirliti Sí nema útvistunaraðili hafi sambærilega heimild og lífeyrissjóðurinn til að veita þjónustuna eða sinna viðkomandi verkefni.

Gera skal viðeigandi ráðstafanir til þess að tryggja að útvistunin leiði ekki til þess að gæði verkefna eða þjónustu verði lakari en ef ekki hefði komið til útvistunar. Tryggt skal að sá aðili sem tekur að sér útvistuð verkefni hafi hæfni, getu og tilskilin leyfi lögum samkvæmt til að sinna hinni útvistuðu þjónustu. Ef útvistun varðar starfsemi sem krefst starfsleyfis Fjármálaeftirlits Sí má aðeins fela hana útvistunaraðilum sem hafa slíka heimild og eru undir eftirliti.

4. Um útvistun einstakra rekstrarþátta

Samningar um útvistun mikilvægra verkefna eins og þau eru skilgreind í 2. grein skulu gerðir af stjórn Íslenska lífeyrissjóðsins. Framkvæmdastjóri annast gerð annarra útvistunarsamninga að fenginni heimild stjórnar. Við mat á því hvort verkefni eða þjónusta skuli útvistað skal lagt til grundvallar að:

- útvistun hafi óveruleg áhrif á áhættur lífeyrissjóðsins, s.s. rekstraráhættu, orðsporsáhættu og samþjöppunaráhættu;
- unnt sé að búa samninga þannig úr garði að hægt sé án tafar að grípa til aðgerða, t.d. með uppsögn, ef óvissa skapast um starfsemi útvistunaraðila sem geti haft neikvæð áhrif á getu hans til að sinna hinu útvistaða verkefni;
- unnt sé að tryggja eftirlit með framkvæmd útvistaðra verkefna, m.a. um upplýsingagjöf frá útvistunaraðila til Íslenska lífeyrissjóðsins og að tryggt sé að unnt sé að fylgjast með mögulegum breytingum á skipulagi og eignarhaldi útvistunaraðila sem mögulega kunna að hafa áhrif á forsendur útvistunar;
- útvistun hamli ekki virku eftirliti með Íslenska lífeyrissjóðnum;
- ávallt sé næg yfirsýn og kunnátta til þess að unnt sé að hafa eftirlit með útvistuninni og taka yfir framkvæmd útvistaðra verkefna eða útvista þeim til annars aðila ef nauðsyn krefur;
- gengið sé úr skugga um að útvistunaraðili hafi opinber leyfi, nauðsynlega getu, reynslu, faglega hæfni og gott orðspor til að sinna þeim verkefnum sem slíkum aðila er falið í útvistunarsamningi og eins að Íslenski lífeyrissjóðurinn geti gert könnun hjá útvistunaraðila hvernig skyldum samkvæmt samningi er framfylgt;
- tryggt sé að samfelld og fullnægjandi þjónusta við sjóðfélaga sé ekki skert;
- unnt sé að tryggja fullnægjandi viðbrögð við vanefndum af hendi útvistunaraðila og
- útvistunaraðili hafi í gildi reglur sem tryggi að farið sé eftir viðurkenndum siðareglum og góðum stjórnarháttum.

5. Eftirlit með útvistuðum verkefnum

Endurskoðunarnefnd Íslenska lífeyrissjóðsins hefur eftirlit með útvistuðum verkefnum sjóðsins. Í eftirliti með útvistuðum verkefnum felst m.a. að fara yfir framkvæmd, öryggi og gæði útvistunar, kalla eftir skýrslum frá útvistunaraðila um þjónustuna og öðrum upplýsingum um skipulag og eignarhald útvistunaraðila. Endurskoðunarnefnd skal kynna með reglubundnum hætti, eigi sjaldnar en árlega, stöðu útvistaðra verkefna fyrir stjórn sjóðsins.

6. Um keðjuútvistun

Stjórn Íslenska lífeyrissjóðsins getur samþykkt keðjuútvistun ef keðjuútvistunaraðili samþykkir að gangast undir skilyrði útvistunarstefnu þessarar. Aðeins er heimilt að samþykkja keðjuútvistun ef

keðjuútvistunaraðili er jafn hæfur eða hæfari til verksins en útvistunaraðili. Áður en stjórn samþykkir keðjuútvistun metur hún sjálfstætt þær áhættur sem í keðjuútvistun felast, þ. á m. hvort keðjuútvistunin dragi úr möguleikum útvistunaraðila til þess að efna útvistunarsamning að fullu.

7. Form og efni útvistunarsamninga

Útvistunarsamningar skulu vera skriflegir. Skal form þeirra og efni taka mið af leiðbeinandi tilmælum Fjármálaeftirlitsins nr. 6/2014, um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum. Útvistun verkefna felur ekki að neinu leyti í sér afsal þeirrar ábyrgðar sem Íslenski lífeyrissjóðurinn ber á hinum útvistuðu verkefnum. Í útvistunarsamningum skal m.a. skilgreind upplýsingaskylda útvistunaraðila á meðan á gildistíma samnings stendur. Í útvistunarsamningi skulu vera ákvæði um úrræði ef vanefndir verða af hálfu útvistunaraðila. Í útvistunarsamningi skulu koma fram upplýsingar um tengiliði, ábyrgðaraðila og form upplýsingagjafar af hálfu útvistunaraðila um hið útvistaða verkefni.

8. Útgönguáætlanir vegna mikilvægra verkefna

8.1 Útvistun til Landsbankans hf.

Rekstrarsamningi Landsbankans hf. og Íslenska lífeyrissjóðsins getur hvor aðili sagt upp með 12 mánaða fyrirvara miðað við áramót. Þá er heimilt að segja samningnum upp án fyrirvara komi upp sérstakar aðstæður sem leiða til þess að Fjármálaeftirlit SÍ fari fram á uppsögn. Hvor aðili um sig getur einnig sagt upp samningnum án fyrirvara ef mótaðilinn vanefnir skyldur sínar verulega.

Ef útvistun á starfsemi Íslenska lífeyrissjóðsins verður flutt frá Landsbankanum til annars rekstraraðila þurfa eftirfarandi aðgerðir að eiga sér stað:

- a) Semja þarf við nýjan rekstraraðila til að taka yfir hina útvistuðu starfsemi.
- b) Flytja starfsemi lífeyrissjóðsins frá Landsbankanum til nýs rekstraraðila.

Ef Íslenski lífeyrissjóðurinn tekur sjálfur yfir alla útvistaða starfsemi þurfa eftirfarandi aðgerðir að eiga sér stað:

- a) Ráða þarf starfsfólk til sjóðsins til að sinna lykilhlutverkum í starfsemi sjóðsins, m.a. eignastýringu, áhættustýringu, bókhaldi og bakvinnslu, rekstri upplýsingakerfa o.fl.,
- b) Tryggja þarf sjóðnum húsnæði.
- c) Setja þarf upp og tryggja virkni þeirra upplýsingakerfa sem nauðsynleg eru í rekstri sjóðsins m.a. iðgjalda- og réttindakerfi, bókhaldskerfi, kerfi til notkunar við eignastýringu og áhættustýringu.
- d) Tryggja að öll gögn úr upplýsingakerfum sem nauðsynleg eru í rekstri sjóðsins flytjist til sjóðsins úr kerfum Landsbankans.

8.2 Keðjuútvistun á eignastýringu til Landsbréfa hf.

Verði samningi um eignastýringu og keðjuútvistun til Landsbréfa hf. sagt upp og eignastýring lífeyrissjóðsins flutt aftur til Landsbankans, eða til þriðja aðila þurfa eftirfarandi aðgerðir að eiga sér stað:

- a) Starfsmaður ráðinn til Landsbankans til að stýra eignum viðskiptavina í samræmi við fjárfestingarstefnur. Tímabundið getur starfsmaður Landsbankans verið leystur frá öðrum störfum og sinnt hlutverki safnastjóra á meðan ráðningarferlið er klárað.
- b) Huga þarf að aðskilnaði starfssvæða, starfsmaður getur ekki verið staðsettur í sama rými og starfsmenn einkabankapjónustu. Starfsmaður getur verið staðsettur tímabundið í fundarherbergi meðan skilrúm eru sett upp.
- c) Aðgangur starfsmanns stillt upp þannig að hann hafi aðgang að kerfum bankans.

- d) Aðgangur starfsmanna Landsbréfa að eignasöfnum sjóðsins lokað.
- e) Flæði viðskipta stillt þannig að það fari í gegnum miðlunarsöfn Landsbankans.
- f) Ef útvistun á eignastýringu verður flutt til þriðja aðila þá þarf að gera samning um útvistun við slíkan aðila áður en þjónustan verður flutt.

8.3 Útvistun á innheimtu iðgjalda til Motus hf.

Verði samningi um keðjuútvistun á innheimtu iðgjalda við Motus hf. sagt upp eða honum rift þá ber að flytja hina útvistuðu starfsemi aftur til Landsbankans, eða til þriðja aðila, eins fljótt og því verður við komið í samræmi við útgönguáætlun þessa. Uppsagnarfrestur í samningi Landsbankans við Motus er sex mánuðir.

Verði samningi um innheimtu iðgjalda og keðjuútvistun til Motus hf. sagt upp og innheimta iðgjalda flutt aftur til Landsbankans, eða til þriðja aðila þurfa eftirfarandi aðgerðir að eiga sér stað:

- a) Innheimta iðgjalda flutt til Landsbankans sem mun þá aftur sinna innheimtu sjálfur eins og áður var gert. Setja þarf upp nýja verkferla varðandi innheimtu.
- b) Semja við nýjan innheimtuaðila.

9. Gildistaka og endurskoðun

Þessi útvistunarstefna Íslenska lífeyrissjóðsins öðlast þegar gildi. Hún skal endurskoðuð reglulega og eigi sjaldnar en á þriggja ára fresti.

Stefna þessi var samþykkt af stjórn Íslenska lífeyrissjóðsins í október 2023.